

L'escola que forma els líders del futur

DAVID VIDAL
CASTELL

En aquesta escola no s'hi aprenen, només a ser obedient i medíocre, es lamentava el Jakob von Gunten de l'Institut Benjamenta, una escola imaginada per Robert Walser el 1908 on només s'ensenyaven les regles del mateix centre. Santiago López Petit parteix d'aquest relat clàssic, un dels favorits de Kafka, per imaginar l'Escola de la Vida a la seva primera novel·la. Del protagonista de *Tan a prop de la vida* no en sabem el nom, ni l'aparença, ni les manies, només que ha entrat en aquesta escola, una institució d'arquitectura futurista i distòpica que forma els alumnes (amb l'ajut d'un *hyperphone* que duen a tot arreu) per ser líders del futur i crear *addictes* a la vida, i on l'únic pecat que no es consent és passar desapercbut.

L'anomenaran I –a cada alumne li correspon una lletra–, li ompliran el cap d'eslògans d'autoajuda (“No et fallis”, “Pots ser el que desitges”) i el sotmetran a proves que esdevenen tortures. En el camí, I no renuncia a exercir el dubte, i per això segueix la intuïció de lluitar contra el programa: llença l'*hyperphone* al vàter, esdevé un infiltrat que fa sabotatges. L'Escola de la Vida funciona com una al·legoria, un espai que produeix desitjos a gran escala, i que remet a l'imaginari que entén l'educació com una forma de domesticació.

El text demana una lectura minuciosa, llapis en mà, perquè la prosa de Santiago López Petit, filòsof vinculat al moviment obrer, una figura que ha crescut en àmbits col·lectius d'exploració filosòfica alternativa

com Espai en Blanc, autor de llibres que són referents, com *El infinito y la nada* (2003) o *Hijos de la noche* (2014), és un exercici d'escriptura exigent i, per cert, ben poc novel·lesc. *Tan a prop de la vida* segueix explorant el motiu filosòfic recurrent en López Petit del *voler viure*, i es resisteix a la lògica del relat. Manté, en canvi, el to d'assaig: la trama és mínima (una classe polèmica, una excursió prohibida, la discussió amb un company), els personatges són esquemàtics i els recursos compositius són mínims.

L'entorn acadèmic del relat, amb seminaris, conferències i debats, fa versemblants les recurrents excursions filosòfiques, trufades d'aforismes. Aquests són el cor del text, i el lector els atresora com qui recull petits còdols que ar-

ACN

TAN A PROP
DE LA VIDA
SANTIAGO
LÓPEZ PETIT
RAIG VERD
192 PÀG. / 19 €

rossega el cabal d'un rierol. Amb tot, és cert que l'asèpsia analítica de la mateixa escola –els seus laboratoris blancs, la fredor emocional– es trasllada a l'exercici de la lectura, i es troben a faltar recursos que generin empatia amb el protagonista.

Construir una cosa diferent en el cor del mateix és impossible, diu el protagonista, i bé que ho sap López Petit, després del seu pas per la Facultat de Filosofia, “una torre d'ivori colpejada per un mar de merda”. Tot sistema tancat està destinat a desaparèixer per l'augment de l'entropia: l'equilibri, doncs, és sinònim de mort. “Davant d'això tenim dues possibilitats –diu el narrador– si no ens volem convertir en una pedra que ronca: o bé portem el caos al cor de l'ordre per desfer-lo o competim com energúmens pel reconeixement”. Per això I esdevé un infiltrat. “Pobres diables –diu–, sabeu moltes coses, però ¿sou capaços de creure en alguna?” ♦♦